

4. NOVEMBER

NR. 687

Færdigfødning af efterårslam med hel byg eller tørret sukkerroeaffald

*J. Højland Frederiksen og Henning Kristensen
Afdeling for forsøg med kvæg og får*

Et færdigfødningforsøg med slagtelam blev gennemført i efteråret 1986 med det formål, at sammenligne hel byg og tørret sukkerroeaffald som hovedfoder ved færdigfødning på stald af såkaldte »efternølere«. Forsøgsfoderet blev tildelt efter ædelyst sammen med maksimalt 250 g soyaskrå dagligt og begrænsede mængder kløvergræshø. I forsøget indgik 20 lam fordelt på to hold, hvoraf det ene fik hel byg og det andet tørret sukkerroeaffald i løs tilstand.

Lammene åd betydeligt større mængder tørret sukkerroeaffald end hel byg i forsøgsperiodens begyndelse, medens det omvendte var tilfældet mod forsøgsperiodens slutning. Den gennemsnitlige daglige tilvækst for holdene, der fik byg og sukkerroeaffald, var på henholdsvis 200 og 277 g, og det tilsvarende foderforbrug 5,9 og 4,2 FE/kg tilvækst. Tallene tyder således på, at tørret sukkerroeaffald er betydeligt bedre egnet end byg til færdigfødning af lam.

Indledning

Hidtil gennemførte færdigfødningforsøg med lam på stald (medd. 377, 404, 412, 474 og 599 fra Statens Husdyrbrugsforsøg), er gennemført med byg som hovedfoder til mindst et af forsøgsholdene. I flere af forsøgene har det vist sig, at lammene kræver en betydelig tilvænningsperiode efter indbinding og signifikante forskelle mellem racer (Marsk, Texel og Oxforddown) er påvist. Entydige begrundelser for disse forskelle foreligger ikke. Det formodes, at de i nogen grad kan tillægges forskelle i racernes adfærdsmønster umiddelbart efter indbinding.

Formålet med forsøget var, at undersøge om lammene havde lettere ved at vænne sig til at æde tørret sukkerroeaffald end hel byg. Tørret sukkerroeaffald har en kemisk sammensætning, der mere svarer til græs, end det er tilfældet med byg.

Materiale og metode

Lammene, som var født i april måned, var renracede Leicester og Oxforddown, og krydsninger mellem de to racer indbyrdes og med Texel. I forsøget benyttedes kun såkaldte »efternølere« defineret som lam, der ved fravæning den 26. august vejede under 30 kg og havde huldkarakter på 2 eller derunder. Indtil fravæning havde lammene græsset på en hvidkløver-rajgræsmark eller en ren rajgræsmark med et rigeligt græstilbud.

Formålet med færdigfødningen var at gøre lammene hurtigere slagtemodne for derved at indsnævre slagteperiodens længde for hele lammeflokken. Forsøget fandt sted i perioden 26/8-5/12 1986.

Lammene fordeltes på to hold med hver sin forsøgsbehandling. Lammene var opstaldet gruppevis på dybstrøelse. Begge hold tildeltes soyaskrå i

mængder, der udgjorde 25% af det tildelte forsøgsfoder dog maksimalt 250 g pr. lam dagligt. Forsøgsfoderet tildeltes efter ædelyst. Det bestod dels af hel byg, dels af løst tørret sukkerroeaffald, fremstillet ved formaling af piller. Mængden af snittet kløvergræshø begrænsedes til ca. 400 g dagligt.

Resultater og diskussion

Tabel 1 viser daglig foderoptagelse og foderforbrug/kg tilvækst. Det ses, at optagelsen var større ved fodring med tørret sukkerroeaffald end med hel byg i periodens begyndelse, medens det omvendte var tilfældet mod periodens slutning. Det har således været lettere for dyrene at vænne sig til, at optage større mængder tørret sukkerroeaffald end byg. Optagelsen af hel byg fortsatte med at stige gennem hele forsøgsperioden. Stignings-takten var svagere for tørret sukkerroeaffald. I gennemsnit var optagelsen af byg 44 g mindre pr. dag end optagelsen af tørret sukkerroeaffald. Foderforbruget pr. kg tilvækst var mindst ved fodring med sukkerroeaffald.

Tabel 2 viser den daglige tilvækst. Hos holdet, der fik byg, var der faktisk tale om vækststandsning i forsøgsperiodens begyndelse. Tilvæksten øgedes betydeligt fra midten af perioden. De der fik tørret sukkerroeaffald opnåede de højeste tilvækster i 2.-4. uge, medens de højeste tilvækster først forekom i 5.-7. uge hos bygholdet. Tilvæksten var signifikant større ($p < 0.05$) hos lammene, der fik tørret sukkerroeaffald, end hos de lam der fik byg.

Konklusion

Der opnåedes hurtigere tilvænnning til tørret sukkerroeaffald end til byg. Det resulterede i en større daglig tilvækst og et mindre foderforbrug hos lam fodret med tørret sukkerroeaffald end hos lam fodret med hel byg. Der kunne ikke påvises racemæssige forskelle. Det mindre foderforbrug af tørret sukkerroeaffald tyder på, at værdien af dette fodermiddel til sådanne lam er ca. 40% højere end af byg.

Da tilvæksten på alle hold er aftagende mod forsøgsperiodens slutning, kan der sandsynligvis opnås et bedre resultat ved, at afkorte perioden til 6-8 uger, såfremt lammene kan opnå en tilstrækkelig god slagtemodenhed. I stedet for formaling af roepillerne kan de sættes i blød forinden opfodringen.

Tabel 1. Daglig foderoptagelse (g/dgl.) i forsøgsperioden. Kraftfoder (krf.) = forsøgsfoder + soya-skrå.

Forsøgsfoder	Hel byg		Tørret sukkerroeaaffald	
	10		10	
	70	hø	70	hø
Antal dyr				
Dage i forsøg				
Uge	krf	hø	krf	hø
1	596	200	638	209
2	749	334	1049	347
3	796	203	956	242
4	706	263	1069	312
5	900	310	1179	340
6	1155	285	1195	382
7	1343	255	1238	372
8	1260	185	1234	398
9	1397	260	1205	397
10	1331	182	1250	408
	I alt	Gns.	I alt	Gns.
	(kg)	(g/dag)	(kg)	(g/dag)
Soyaskrå	14,9	213	17,5	250
Forsøgsfoder	57,9	827	61,0	871
Kløvergræshø	17,5	250	24,3	244
FE i alt	83,0		81,8	
FE pr. kg tilvækst	5,9		4,2	
FE pr. kg				
Nettotilvækst	12,3		8,8	

Tabel 2. Legemsvægt, daglig tilvækst og huld karakter ved forsøgsperioden.

Forsøgsfoder	Hel byg		Tørret sukkerroeaaffald	
	10		10	
Antal dyr				
Alder i dage	134		137	
Vægt (kg), tilvækst (g)	kg	g	kg	g
Ved start	26,2		29,2	
1. uge	26,3	13	30,4	171
2.-4. uge	28,9	186	37,2	324
5.-7. uge	34,7	276	43,4	295
8.-10. uge	40,2	262	48,6	248
Daglig tilvækst	200		277	
Daglig netto Tilvækst, g	96		133	
Huld karakter ved start ¹⁾	1,9		2,6	
slut	2,8		3,2	
ændring	0,9		0,6	

¹⁾1 meget mager, 5 = meget fed.

Udgiver: Statens Husdyrbrugsforsøg, Rolighedsvej 25, 1958 Frederiksberg C. Tlf. 01 35 81 00.
Abonnementspris 1987: 185,- kr. inkl. moms. Adresseændring bedes meddelt postvæsenet.
ISSN 0106-8857